

Uit *Portulaan* 105 – Jaargang 27 – 1ste kwartaal 2011

Actualiteit

Een indiaans opperhoofd spreekt:

HET ANTWOORD VAN SEATTLE

Inleiding en vertaling: **Jan Bauwens**

Een vertaling naar het Nederlands van het zogenaamde *Antwoord van Seattle* (oorspronkelijk: *Seattle's Reply*) uit 1854. Het betreft het antwoord van Seattle (1786-1866), het opperhoofd van de Suquamish en Duwanish Indianen, gegeven in 1854 aan gouverneur Stevens, die het land van dit

volk wilde kopen. Deze tekst verscheen als *Seattle's Reply* in de krant *Seattle Sunday Star* op 29 oktober 1887 in een column van dr. Henry A. Smith. Van Seattle's tekst zijn twee latere maar vervormde versies veel bekender. Het betreft de versie van William Arrowsmith uit de jaren zestig – een versie die gelijk op de oorspronkelijke, maar met een aangepaste taal waaraan de dichter ook eigen ideeën toevoegde – en de helemaal afwijkende, geromantiseerde filmversie van de hand van Ted Perry, waarin Seattle als voorbeeldige ecologist ten tonele wordt

gevoerd, verschenen in de jaren tachtig. Hier volgt een eigen vertaling van de *oorspronkelijke* tekst.

*Deze hemel die onnoemelijke eeuwen lang tranen van medelijden
geweend heeft over mijn volk, en die ons toeschijnt alsof hij*

eeuwig dezelfde zal blijven, zou wel eens van gedaante kunnen veranderen. Vandaag schijnt de zon maar morgen al kunnen de luchten overvol van wolken zijn. Mijn woorden daarentegen zijn onveranderlijk zoals de sterren.

Wat Seattle ook moge zeggen, de grote baas in Washington kan zich erop betrouwen met dezelfde zekerheid waarmee hij kan rekenen op de terugkeer van de zon of op de regelmaat van de seizoenen.

De witte chef zegt dat de grote baas in Washington ons zijn genegen groeten overmaakt. Dat is vriendelijk van hem, wij weten immers dat hij op zijn beurt onze vriendschap nauwelijks nodig heeft. Zijn volk is talrijk. Het is zoals het gras op de uitgestrekte prairies. Maar mijn volk telt maar weinig mensen meer. Zij zijn zoals de schaarse bomen die overeind gebleven zijn nadat een zware storm geraasd heeft.

De grote en naar ik aanneem goede, blanke chef laat ons weten dat hij ons land wil kopen, maar tegelijk is hij bereid, zo zegt hij, om ons een comfortabel bestaan te gunnen. Dit lijkt inderdaad rechtvaardig, en zelfs vrijgevig, want de Rode Man beschikt niet langer over rechten, en het aanbod is wellicht ook wijs, want wij hebben nu geen nood meer aan een uitgestrekt land.

Er is een tijd geweest dat ons volk het land overspoelde zoals de golven van een door de wind gerimpelde zee zich storten over zijn met schelpen geplaveide bodem. Edoch die tijd is lang voorbij, samen met de glorie van de stammen, welke vandaag enkel nog een droevige herinnering zijn. Ik zal niet stilstaan bij, noch treuren over onze voortijdige ondergang, en ook zal ik mijn blanke broeders niet vragen om hem te bespoedigen, want ook wij gaan niet vrijuit.

De jeugd is impulsief. Wanneer onze jonge mannen kwaad worden bij een echte of een ingebeelde wantoestand, en zij met zwarte verf grimassen maken van hun gezichten, dan wil dat

zeggen dat hun harten in duisternis verkeren, en vaak zijn ze dan wreed en zonder mededogen; eenmaal zover, zijn onze oude mannen en vrouwen niet meer in staat om hen nog te bedwingen. Dat was het geval toen de witte man onze voorvaders steeds verder westwaarts dreef.

Maar laten we hopen dat de vijandigheden tussen ons nooit terugkeren. We zouden alles te verliezen hebben en niets te winnen. Jonge mannen denken dat wraak loont, zelfs ten koste van hun eigen leven, maar oude mannen die in oorlogstijd thuis blijven en moeders die zonen te verliezen hebben, weten wel beter.

Onze Goede Vader in Washington – want ik veronderstel dat hij nu zowel onze Vader is als de uwe, sinds koning George zijn grenzen verder noordwaarts heeft verplaatst – onze Grote en Goede Vader laat ons weten dat Hij ons zal beschermen als wij Hem maar gehoorzamen. Zijn dappere krijgers zullen ons beschermen als een krachtige muur, en zijn wonderlijke oorlogsschepen zullen onze havens vullen, zodat onze vroegere vijanden verderop in het noorden – de Haitas en de Tsimshians – zullen ophouden onze vrouwen, kinderen en ouderlingen te bestoken. Dan zal Hij echt onze vader zijn en wij zijn kinderen.

Maar is dat wel mogelijk? Uw God is immers niet onze God! Uw God houdt van uw volk en haat het mijne! Hij legt zijn sterke beschermende armen liefdevol om de Blanke Man en leidt hem aan de hand gelijk een vader die zijn kind leidt. Edoch, Hij heeft zijn rode kinderen verlaten, als ze tenminste echt de zijne zijn. En ook onze eigen God, de Grote Geest, lijkt ons te hebben verlaten.

Uw God maakt uw volk elke dag weer sterker. Weldra zullen uw mensen al het land innemen. Maar ons volk ebt weg zoals een snel wijkend getijde dat nimmer terug zal keren.

De God van de Blanke Man kan niet van ons volk houden zonder hen ook te beschermen. Onze mensen gelijken op wezen die nergens hulp kunnen krijgen. Hoe kunnen wij dan broeders zijn?

Hoe kan uw God onze God worden, ons onze welvaart teruggeven en ons doen herrijzen in die droom van de terugkerende glorie? Als wij een gemeenschappelijke Hemelse Vader hebben, dan moet Hij wel partijdig zijn, want Hij kwam bij zijn blanke kinderen terwijl wij Hem nooit gezien hebben. Hij gaf u wetten maar Hij had geen woord over voor zijn rode kinderen wiens krioelende massa's dit uitgestrekte continent ooit vulden zoals de sterren het firmament. Neen, wij zijn wel degelijk twee verschillende rassen met elk een eigen oorsprong en bestemming. Wij hebben maar weinig gemeenschappelijk.

Voor ons is de asse van onze voorvaderen heilig en hun rustplaats is heilige grond. Jullie vertoeven ver van de graven van jullie voorvaderen en blijkbaar hebben jullie daar ook geen scrupules over. Uw religie werd geschreven op stenen tafelen met de ijzeren vinger van uw God zodat gij ze niet zoudt vergeten. Maar de Rode Man zal ze nooit kunnen begrijpen en hij zal ze zich ook nooit herinneren. Onze religie bestaat in de tradities van onze voorvaderen – de dromen van onze ouderlingen, geïnspireerd door de Grote Geest in eenzame nachtelijke uren, en de visioenen van onze opperhoofden – en ze is gegrift in het geheugen van ons volk.

Uw doden houden op om u en uw geboorteland te beminnen van zodra zij door de poorten van het graf gegaan zijn en verdwaald achter de sterren. Zij worden spoedig vergeten en keren nooit terug. Maar onze doden zullen deze schone wereld die hen het leven schonk, nooit vergeten. Zij houden nog altijd van de groene valleien, de ruisende rivieren, de machtige bergen met hun dalen, groene meren en baaien. Zij voelen altijd medelijden met de achtergeblevenen onder de levenden, en vaak keren zij terug uit de gelukkige jachtvelden om hen te bezoeken, te gidsen en te troosten.

Dag en nacht kunnen niet samenvallen. De Rode Man is ooit gevluht voor de aanpak van de Witte Man, zoals de ochtendmist wegvluht voor de morgenzon. Nochtans lijkt uw voorstel redelijk

en ik denk dat mijn volk het zal aanvaarden en zich zal terugtrekken in het reservaat dat gij hen aanbiedt. Dan zullen wij elk apart in vrede wonen, want de woorden van de Grote Witte Baas lijken wel de woorden die de natuur zelf spreekt tot mijn volk vanuit de zwarte duisternis.

Het doet er weinig toe waar wij de rest van onze dagen zullen doorbrengen. Het zullen er hoe dan ook niet veel meer zijn. De nacht van de Indianen belooft zwart te zijn. Niet één enkele ster van hoop hangt boven de horizon. Droevige winden huilen klagend in de verte. Hun grimmig lot lijkt het pad van De Rode Man te kruisen, en waar hij ook is, zal hij de naderende voetstappen van zijn belagers horen en zal hij zich onverstoort voorbereiden op zijn noodlot, zoals de gewonde hinde doet, die de naderende voetstappen van de jager hoort.

Nog enkele nieuwe manen, nog enkele winters, en dan zal niet één van de afstammelingen van het machtige volk dat eens over dit uitgestrekte land trok en leefde in gelukkige huizen, beschermd door de Grote Geest, terugkeren om te treuren over de graven van een volk dat ooit krachtiger was en meer belovend dan het uwe. Maar waarom zou ik treuren over het al te spoedige noodlot van mijn volk? Stam volgt op stam, en natie volgt op natie, zoals de golven van de zee. Het is de orde van de natuur, en spijt dient tot niets. Uw tijd van verval is misschien nog veraf, maar hij zal zeker komen, want zelfs de Witte Man wiens God met hem wandelde en sprak zoals een vriend spreekt met zijn vriend, kan niet worden vrijgesproken van het lot dat allen treft. Misschien zullen wij ooit broeders zijn. We zullen het zien.

We zullen overleg plegen over uw voorstel en als wij een beslissing genomen hebben, dan laten we het u ook weten. Maar in geval wij akkoord gaan, wil ik nu reeds deze voorwaarde stellen: ten allen tijde willen wij de graven van onze voorvaderen, vrienden en kinderen kunnen bezoeken. Elk stukje van deze grond is heilig voor mijn volk. Elke heuvelrug, elke vallei, elke vlakte en elk bos werd geheiligd door een trieste of gelukkige gebeurtenis uit lang

vervlogen dagen. Zelfs de rotsen, die stom en dood lijken zoals de stikkende hitte van de zon langs de stille kust, zinderen na van de herinneringen aan ingrijpende gebeurtenissen verbonden met het leven van mijn volk, en het stof zelf waarop gij nu staat, verwelkomt hun voetstappen vriendelijker dan de uwe, omdat het doordrenkt is van het bloed van onze voorzaten, en onze blote voeten zijn zich van die gevoelsgeladen aanraking welbewust. Onze overleden helden, onze moeders, onze levenslustige meisjes, en zelfs de kleine kinderen die hier slechts voor korte tijd leefden en speelden, zullen deze donkere eenzaamheid beminnen en 's avonds zullen zij schimmig terugkerende geesten begroeten.

En wanneer de laatste Rode Man zal verdwenen zijn, en de herinnering aan mijn volk bij de Witte Man een mythe zal geworden zijn, zullen deze oevers wemelen van de onzichtbare doden uit mijn volk, en wanneer de kinderen van uw kinderen zullen denken dat zij alleen zijn in het veld, in de winkel, op de snelweg of in de stilte van het woud, zullen ze niet alleen zijn. Nergens op aarde is er een plaats die gewijd is aan de eenzaamheid. 's Nachts, wanneer de straten van uw steden en dorpen stil zijn en wanneer gij gelooft dat zij verlaten zijn, zullen zij gevuld zijn met de terugkerende menigten van weleer die immers nog steeds houden van dit land. De Witte Man zal nooit alleen zijn.

Moge hij rechtvaardig wezen en vriendelijk omgaan met mijn volk, want de doden zijn niet machteloos. De doden, zei ik? Er is geen dood, er is alleen een verwisseling van werelden.

